

Sekce právní

Č. j.: 9695/22/7700-10123-711442

Všem finančním úřadům, včetně Specializovaného finančního úřadu
Odvolacímu finančnímu ředitelství

METODICKÝ POKYN
k postupu správce kompenzačního bonusu při kolizi kompenzačního bonusu
s podporou neslučitelnou s kompenzačním bonusem

Tento metodický pokyn upravuje problematiku postupu správce kompenzačního bonusu při přímé nebo nepřímé kolizi¹ (dále též souhrnně „**kolize**“, nebo jednotlivě „**přímá kolize**“ a „**nepřímá kolize**“) kompenzačního bonusu s jinou podporou, která je neslučitelná s kompenzačním bonusem v důsledku toho, že jejím obdržetím nevzniká nárok na kompenzační bonus (dále jen „**podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem**“)². Na situaci, kdy subjektu kompenzačního bonusu v důsledku obdržetím kompenzačního bonusu nevzniká nárok na podporu v nezaměstnanosti³, tento metodický pokyn nedopadá⁴.

I. Metodické řešení

Za kalendářní dny, za které byla obdržena podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem, nevzniká subjektu kompenzačního bonusu nárok na kompenzační bonus, a to i tehdy, byla-li podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem obdržena až po obdržetím kompenzačního bonusu. „Obdržetím“ se rozumí den vyplacení přiznané částky podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem, a to jak faktické vyplacení přiznané částky (dnem vyplacení je v tomto případě den, kdy došlo k odepsání přiznané částky podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem z účtu poskytovatele podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem), tak použití přiznané částky jiným zákonným způsobem (typicky její použití

¹ Přímou kolizí se zde rozumí situace, kdy za příslušný kalendářní den došlo k obdržetím jak kompenzačního bonusu, tak jiné podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem. Nepřímou kolizi představuje situace, kdy za příslušný kalendářní den došlo v konkrétním případě k obdržetím pouze podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem, nikoliv i kompenzačního bonusu.

² Podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem nejsou napříč jednotlivými zákony o kompenzačním bonuse vymezeny totožně a v některých případech jejich výčet doznal v důsledku novelizace těchto zákonů změn. Proto je třeba vždy v konkrétním řešeném případě zohlednit, podle jakého zákona o kompenzačním bonuse je o nároku na kompenzační bonus rozhodováno a jaké jeho znění je v dané situaci relevantní. Aktuálně jsou podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem vymezeny (zpravidla však nikoliv výčtem konkrétních podpor) v § 3 odst. 3 písm. b) a c) zákona č. 159/2020 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 8 odst. 1 písm. b) až d) zákona č. 461/2020 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 9 odst. 1 písm. b) až d) zákona č. 95/2021 Sb. a v § 9 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 519/2021 Sb.

³ Viz § 9 odst. 1 písm. a) zákona č. 519/2021 Sb. a jeho obdoby v předchozích zákonech o kompenzačním bonuse - jedná se o situaci, kdy má k obdržetím podpory v nezaměstnanosti dojít až poté, co subjekt kompenzačního bonusu obdržel kompenzační bonus.

⁴ Tento metodický pokyn z pohledu kolize podpory v nezaměstnanosti s kompenzačním bonusem dopadá pouze na situaci, kdy subjekt kompenzačního bonusu již obdržel podporu v nezaměstnanosti, ale dosud neobdržel kompenzační bonus (tj. nedošlo k odepsání přiznané částky kompenzačního bonusu z účtu správce kompenzačního bonusu / nedošlo k použití přiznané částky kompenzačního bonusu jiným zákonným způsobem – typicky jeho použitím jako přeplatek na úhradu nedoplatku), ev. obdržel kompenzační bonus až po obdržetím podpory v nezaměstnanosti.

na úhradu nedoplatku). Nárok na kompenzační bonus proto nelze přiznat za kalendářní dny, za které subjekt kompenzačního bonusu obdržel podporu neslučitelnou s kompenzačním bonusem. Vrácením podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem jejímu poskytovateli však tato překážka bránící přiznání nároku na kompenzační bonus **odpadá** (samozřejmě pokud netrvá kolize v důsledku obdržení ještě nějaké jiné podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem)⁵.

Došlo-li již ze strany správce kompenzačního bonusu k přiznání nároku na kompenzační bonus (bez ohledu na to, zda se tak stalo před, či po obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem), ačkoli v důsledku vyskytující se kolize tento přiznaný nárok na kompenzační bonus nevzniká, je namístě doměřit daň odpovídající přiznané částce kompenzačního bonusu, na kterou nárok z důvodu kolize kompenzačního bonusu s podporou neslučitelnou s kompenzačním bonusem nevzniká. Doměření se provede za bonusové období, k němuž se přiznaný nárok na kompenzační bonus váže.

Ve vztahu k takto doměřené částce daně se uplatní úrok z prodlení v intencích „Metodického pokynu k uplatnění úroku z prodlení z daně doměřené na základě zákona o kompenzačním bonusu“ ze dne 31. 12. 2021, č. j. 77223/21/7700-10123-711442 (dále jen „**MP k úroku z prodlení**“), s tím, že

- pokud nárok na částku kompenzačního bonusu odpovídající částce doměřené daně není dán⁶ až ve světle nastalé kolize kompenzačního bonusu s podporou neslučitelnou s kompenzačním bonusem,
- a zároveň skutečnosti zakládající tuto kolizi nastaly později, než v den odepsání původně přiznané částky kompenzačního bonusu (jež odpovídá takto doměřené částce daně) z účtu správce kompenzačního bonusu / než v den použití přiznané částky kompenzačního bonusu jiným zákonným způsobem,

je „dobou, kdy subjekt kompenzačního bonusu neoprávněně disponoval s peněžními prostředky“ ve smyslu MP k úroku z prodlení, doba počínající dnem, kdy byla obdržena (viz výše) podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem a končící dnem vrácení částky kompenzačního bonusu, na který subjektu kompenzačního bonusu nevznikl v důsledku nastalé kolize nárok (to samozřejmě za podmínky, že je tato vrácená částka následně skutečně správcem kompenzačního bonusu použita k uhrazení takto doměřené částky daně, nikoliv na úhradu jiného předpisu daně podle zákonného pořadí úhrady daně), správcí kompenzačního bonusu ve smyslu § 166 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále též „**daňový řád**“), ve znění účinném do 31. 12. 2020 / od 1. 1. 2021, ev. dnem, kdy došlo k uhrazení takto doměřené částky daně jiným způsobem.

Byla-li podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem obdržena před obdržením částky kompenzačního bonusu, je s částkou kompenzačního bonusu disponováno neoprávněně počínaje dnem jejího obdržení.

Příklad (podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem obdržena po obdržení částky kompenzačního bonusu):

Subjekt kompenzačního bonusu podal dne 26. 3. 2021 žádost o kompenzační bonus za kalendářní dny 1. 3. 2021 až 5. 3. 2021 (jedná se o kompenzační bonus za bonusové období od 1. 3. 2021 do 31. 3. 2021 podle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021 – dále jen „**BO březen 2021**“). Nárok byl přiznán v plné výši, tj. v částce

⁵ Je potřeba, aby skutečnost, že došlo k obdržení/vrácení příslušné podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem, měl správce kompenzačního bonusu vždy postavenu najisto. K získání údajů o obdržení/vrácení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem přímo od poskytovatele takové podpory lze využít mj. § 57 odst. 1 ve spojení s § 58 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Tedy slovy jednotlivých zákonů o kompenzačním bonusu nárok „nevzniká“.

5 000 Kč⁷, která byla dne 30. 3. 2021 odepsána z účtu správce kompenzačního bonusu (tímto dnem došlo k vyplacení kompenzačního bonusu subjektu kompenzačního bonusu⁸). Následně se ukáže, že dne 20. 4. 2021 byla vyplacena částka podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem, a to za období 1. 2. 2021 až 4. 3. 2021. Obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem tedy nastalo až po obdržení kompenzačního bonusu. Za dny 1. 3. 2021 až 4. 3. 2021 vznikne kolize přiznaného kompenzačního bonusu s podporou neslučitelnou s kompenzačním bonusem, tudíž nárok na kompenzační bonus za ně (již) nevzniká, bez ohledu na to, zda jsou, či nikoliv, splněny všechny ostatní podmínky vzniku nároku na kompenzační bonus. Za dny 1. 3. 2021 až 4. 3. 2021 správce kompenzačního bonusu doměří daň odpovídající částce aktuálně přiznaného nároku na kompenzační bonus připadající na tyto dny. Pokud do okamžiku zjištění kolize nebyla částka přiznaného kompenzačního bonusu (1 000 Kč za každý z těchto kalendářních dnů) snížena (tedy neproběhlo doměření daně), provede se doměření daně z důvodu kolize v částce 4 000 Kč (1 000 Kč x 4 kalendářní dny). Subjekt kompenzačního bonusu v tomto ilustrativním příkladu částku kompenzačního bonusu ve výši 4 000 Kč vrátí na účet správce kompenzačního bonusu dne 31. 5. 2021. Správce kompenzačního bonusu tuto částku skutečně (subjekt kompenzačního bonusu neměl žádné jiné nedoplatky) následně použil (lhostejno ve který konkrétní den se tak stalo) na úhradu takto doměřené daně. Úrok z prodlení se uplatní za dobu od 20. 4. 2021 do 31. 5. 2021, tedy za období, kdy v důsledku obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem subjekt kompenzačního bonusu neoprávněně disponoval s částkou 4 000 Kč. Dny, za které v rámci tohoto časového úseku vzniká úrok z prodlení, se určí podle § 252 odst. 2 písm. b) daňového řádu ve znění účinném od 1. 1. 2021 (viz čl. I odstavce první a poznámka pod čarou č. 5 MP k úroku z prodlení), tedy v tomto případě se jedná o všechny dny od 20. 4. 2021 do 31. 5. 2021⁹. Jelikož úrok z prodlení za BO březen 2021 v tomto případě nepřesahuje částku 1 000 Kč (§ 251a odst. 2 daňového řádu ve znění účinném od 1. 1. 2021), tak se nepředepíše a nevzniká povinnost jej uhradit. K jeho předepsání by došlo až tehdy, pokud by v budoucnu v úhrnu za BO březen 2021 částku 1 000 Kč přesáhl.

Jelikož se v uvedeném příkladu kolize netýká dne 5. 3. 2021, není čistě poskytnutím uvedené podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem nárok na kompenzační bonus za tento den dotčen. Pokud by však správce kompenzačního bonusu zjistil, že podmínky vzniku nároku na kompenzační bonus za den 5. 3. 2021 nejsou splňovány z jiného důvodu, či nárok je dán v částce nižší, než 1 000 Kč, bylo by namísto doměřit daň i za tento den (tj. v částce 1 000 Kč, či v částce, na kterou není nárok dán – podle konkrétní situace).

Před případným doměřením daně z důvodu kolize se správce kompenzačního bonusu **nejdříve pokusí se subjektem kompenzačního bonusu vést na toto téma neformální dialog, v rámci kterého subjekt kompenzačního bonusu upozorní¹⁰ na zákonem stanovenou blokadu souběhu kompenzačního bonusu s jinou podporou, kterou subjekt kompenzačního bonusu obdržel.** V případě potřeby správce kompenzačního bonusu subjektu kompenzačního bonusu umožní, aby v přiměřené lhůtě zjednal nápravu, ev. měl možnost si podle nastavení jednotlivých podmínek zvolit finančně výhodnější formu podpory, případně podpory časově zkombinovat (pokud to vůbec je možné). Tato neformální komunikace musí být vedena srozumitelně a s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti.

⁷ Pro účely tohoto příkladu je výše kompenzačního bonusu spravovaného podle zákona č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021, určována podle § 10 odst. 1 tohoto zákona a činí tak 1 000 Kč za každý kalendářní den bonusového období.

⁸ Srov. § 155 odst. 1 daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Na rozdíl od § 252 odst. 2 daňového řádu ve znění účinném před 1. 1. 2021, který se aplikuje na neoprávněně disponování s kompenzačním bonusem za dny před 1. 1. 2021, úrok z prodlení vzniká již prvním dnem, kdy subjekt kompenzačního bonusu neoprávněně disponoval s částkou kompenzačního bonusu, nikoliv až pátým kalendářním dnem.

¹⁰ Tento pokus bude prokazatelně zaznamenán ve spise, alespoň formou úředního záznamu.

Pokud dojde k **odpadnutí přímé¹¹ kolize vrácením podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem jejímu poskytovateli**, není již namístě následně doměřit daň z důvodu této (již zaniklé) přímé kolize za kalendářní dny, kterých se odpadnutí přímé kolize týká.

Pokud před opadnutím / po odpadnutí přímé kolize došlo z důvodu této (již odpadnuté) přímé kolize k doměření daně, není tuto skutečnost třeba mimo otevřená řízení zohledňovat. Pokud odpadnutím přímé kolize subjektu kompenzačního bonusu vznikne nárok na kompenzační bonus, má možnost si o něj požádat ve lhůtě stanovené pro podání žádosti o kompenzační bonus¹².

Metodické závěry uvedené v tomto metodickém pokynu se uplatní bez ohledu na to, od koho nebo jakým způsobem (v mezích právních předpisů) správce kompenzačního bonusu existenci kolize zjistil. Jedná-li se o situaci neoprávněného čerpání kompenzačního bonusu, nic na tom (na neoprávněnosti čerpání) nemění skutečnost, že se správce kompenzačního bonusu o existenci kolize dozví od subjektu kompenzačního bonusu (nejedná se o „polehčující okolnost“).

II. Odůvodnění

Obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem má bez ohledu na to, zda bylo realizováno před obdržením kompenzačního bonusu¹³, či až poté, vždy za následek, že nárok na kompenzační bonus nevzniká (resp. se na něj v tomto směru pohlíží, jakoby nikdy nevznikl) za kalendářní dny, za které byla obdržena podpora neslučitelná s kompenzačním bonusem, a nelze jej proto po dobu trvání kolize přiznat. Pokud k jeho přiznání již došlo, je namístě doměřit daň odpovídající částce takto přiznaného kompenzačního bonusu. Tím, že správce kompenzačního bonusu povede se subjektem kompenzačního bonusu na toto téma neformální dialog, lze předejít případným nežádoucím či problematickým procesním situacím. Ze stejného důvodu lze obecně doporučit, pokud je to možné, aby správce kompenzačního bonusu své kroky směřující k případnému doměření daně vzájemně koordinoval s poskytovatelem podpory, která je v konkrétním případě neslučitelná s kompenzačním bonusem.

Doměření daně z důvodu přímé kolize lze realizovat pouze za kalendářní dny, které jsou přímou kolizí v daný okamžik dotčeny. Pokud přímá kolize odpadla a dosud nedošlo k doměření daně z důvodu této přímé kolize, není po odpadnutí přímé kolize doměření daně čistě z důvodu odpadnuté přímé kolize namístě.

Opadnutím přímé kolize z důvodu vrácení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem může dodatečně/opětovně vzniknout nárok na kompenzační bonus. Mimo otevřená řízení však není třeba tuto skutečnost zohledňovat. Případy, kdy přímá kolize odpadne a daň již byla z důvodu této přímé kolize doměřena, není správce daně povinen aktivně vyhledávat.

To, zda k obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem došlo před obdržením, či po obdržení, částky kompenzačního bonusu, má vliv z pohledu uplatnění úroku z prodlení z doměřené daně (resp. za jaký časový úsek se úrok z prodlení uplatní).

¹¹ Jelikož se o nepřímou kolizi jedná v situaci, kdy za příslušný kalendářní den došlo v konkrétním případě k obdržení pouze podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem, nikoliv i kompenzačního bonusu, nepřichází doměření daně z důvodu odpadnutí nepřímé kolize v úvahu.

¹² Viz § 13 odst. 3 zákona č. 519/2021 Sb. a jeho obdoby v předchozích zákonech o kompenzačním bonusu.

¹³ Tj. před odepsáním přiznané částky kompenzačního bonusu z účtu správce kompenzačního bonusu / před použitím přiznané částky kompenzačního bonusu jiným zákonným způsobem (typicky jejím použitím na úhradu nedoplatku).

Tímto metodickým pokynem je rozpracováno metodické řešení obsažené v MP k úroku z prodlení, a to pro situaci, kdy nárok na kompenzační bonus nevzniká až v důsledku kolize. Dále je vymezeno období, ve kterém subjekt kompenzačního bonusu neoprávněně disponoval s přiznanou částkou kompenzačního bonusu.

V časovém úseku před obdržáním podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem je s přiznanou částkou kompenzačního bonusu disponováno oprávněně a úrok z prodlení se za tuto dobu neuplatní (to platí samozřejmě za předpokladu, že byly splněny všechny podmínky vzniku nároku na tuto částku kompenzačního bonusu). Na tom nic (ani zpětně) nemění případné následné obdržení takovéto podpory.

Jelikož ale v důsledku obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem nárok na kompenzační bonus (již) nevzniká (resp. ve své podstatě z pohledu možnosti jej přiznat zaniká se zpětnými účinky), nabývá počínaje dnem obdržení podpory neslučitelné s kompenzačním bonusem (nikoliv zpětně) dispozice s částkou přiznaného kompenzačního bonusu, kterou subjekt kompenzačního bonusu obdržel dříve než podporu neslučitelnou s kompenzačním bonusem, charakteru dispozice neoprávněné (ve smyslu čl. I. odst. prvního MP k úroku z prodlení).

III. Účinnost

Tento metodický pokyn nabývá účinnosti šestým pracovním dnem po jeho podpisu.

Ing. Mgr. Radim Patočka, Ph.D.
ředitel sekce

Na vědomí

Odboru 32 – Daňová legislativa Ministerstva financí

Odboru 39 – Správní činnosti Ministerstva financí

Generálnímu ředitelství cel

Sekci metodiky a výkonu daní Generálního finančního ředitelství

Sekci informatiky Generálního finančního ředitelství

Odboru daňových informačních systémů Generálního finančního ředitelství

Sekci daňové kontroly a analytiky Generálního finančního ředitelství

Odboru vymáhání Generálního finančního ředitelství

Odboru dotací a ostatních agend Generálního finančního ředitelství

Oddělení právně-analytickému Generálního finančního ředitelství

Oddělení soudních a správních agend Generálního finančního ředitelství